

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет іноземної філології

Кафедра практики англійської мови

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

СИНТАКСИС АНГЛІЙСЬКОГО ПРОСТОГО І СКЛАДНОГО РЕЧЕННЯ

підготовки бакалавра

Луцьк – 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента «СИНТАКСИС АНГЛІЙСЬКОГО ПРОСТОГО І СКЛАДНОГО РЕЧЕННЯ» підготовки бакалавра.

Розробник:

Василенко О. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри практики англійської мови.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

доц. Гордієнко Ю.А.

Силабус освітнього компонента перезатверджено на засіданні кафедри практики англійської мови, протокол № 1 від 29.08.2025 р.

Завідувач кафедри:

Коляда Е. К.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	А Освіта <i>A4 Середня освіта</i> предметна спеціальність <i>A4.01 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)</i> спеціалізація <i>A4.021 Англійська мова та зарубіжна література</i> Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література Бакалавр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150 / 5		Рік навчання 2
		Семестр 3
		Лекції 16 год.
		Практичні (семінарські) 14 год.
		Самостійна робота 110 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 10 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		<i>англійська</i>

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	А Освіта <i>A4 Середня освіта</i> предметна спеціальність <i>A4.01 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)</i> спеціалізація <i>A4.021 Англійська мова та зарубіжна література</i> Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література Бакалавр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150 / 5		Рік навчання 2
		Семестр 3
		Лекції 6 год.
		Практичні (семінарські) 4 год.
		Самостійна робота 122 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 18 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		<i>англійська, українська</i>

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Василенко Ольга Вікторівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент кафедри практики англійської мови
Посада	доцент
Контактна інформація	моб.т. (050)6407547
	vasylenko@vnu.edu.ua , olyavnu@ukr.net
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi
	Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання та зауваження можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Вибірковий освітній компонент «Синтаксис англійського простого і складного речення» призначений для здобувачів вищої освіти 2 року денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету іноземної філології. Даний вибірковий освітній компонент знайомить здобувачів з особливостями побудови англійського простого і складного речення, засобами вираження головних і другорядних членів речення, відмінностями між структурами англійських і українських речень, а також правилами перекладу різних синтаксичних структур.

Об'єктом даного курсу є просте і складне англійське речення.

Предметом курсу є особливості структури англійського простого і складного речення, вираження головних і другорядних членів речення, правил перекладу англійських речень українською.

Пререквізити/постреквізити. Курс читається англійською мовою, тому обов'язковою умовою для засвоєння курсу є володіння англійською мовою на рівні B1 у фонетичному, лексичному та граматичному аспектах, успішне засвоєння програми практичної граматики за I курс навчання, а також базові знання здобувачів вищої освіти про синтаксис українського речення. Широко використовуються також відомості, що були здобуті протягом вивчення теоретичного курсу з основ критичного мислення.

До постреквізитів (освітніх компонентів, для вивчення яких потрібні відомості, що здобуваються в процесі вивчення освітнього компонента) належать теоретичний курс англійської мови, англійська мова.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою викладання освітнього компонента «Синтаксис англійського

простого і складного речення» є:

1) навчити здобувачів грамотно будувати прості і складні англійські речення;

2) навчити здобувачів обирати оптимальний варіант перекладу англійського простого і складного речення, користуючись знаннями про структуру, пунктуацію і засоби вираження головних і другорядних членів речення.

Основні завдання освітнього компонента «Синтаксис англійського простого і складного речення»:

3) ознайомити здобувачів з різними засобами вираження головних і другорядних членів англійських простих і складних речень;

4) ознайомити здобувачів з пунктуацією англійського простого і складного речення;

5) ознайомити здобувачів з відмінностями між синтаксисом англійських і українських простих і складних речень;

6) навчити здобувачів проводити лінгвістичний аналіз англійських простих і складних речень.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, аналітичний, метод проєктів, методи дистанційного навчання.

3. Soft skills.

Вивчення ВОК «Синтаксис англійського простого і складного речення» сприяє розвитку наступних навичок:

1) Критичне мислення. Здобувачі вчаться аналізувати та порівнювати структури англійських та українських простих і складних речень, розуміти логічні зв'язки між частинами речень;

2) Самоорганізація та цілеспрямованість. Здобувачі вчаться логічно переходити від простих до складних структур тим самим формуючи системний підхід до вивчення англійської граматики;

3) Емоційний інтелект. Здобувачі вчаться долати труднощі, пов'язані з вивченням складних структур англійських речень;

4) Комунікативні навички. Здобувачі вчаться використовувати в монологічному та діалогічному мовленні різні типи підрядних речень, а також різні типи узгодження підмета і присудка в реченні.

4. Структура освітнього компонента.

Таблиця 2 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекцій	Практ.	Самост. робота	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Classification of simple sentences	7	1	1	4	2	ДС/Т/5

Тема 2. Parts of the simple sentence. The principal parts of the sentence. The Subject. The Predicate. Subject-predicate concord.	18	3	1	14		ДС/Т/5
Тема 3. Parts of the simple sentence. The secondary parts of the sentence. The object. The attribute. The apposition. The adverbial modifier.	18	1	1	14		ДС/Т/5
Тема 4. The detached secondary parts of the sentence. Independent elements. Homogeneous parts. Word order. Inversion.	12	1	1	8	2	ДС/Т/5
Тема 5. Simple sentence analysis.	15	2	2	10	2	ДС/5
Разом за модулем 1	70	8	6	50	6	25
Тема 6. The compound sentence.	3	1	1	2		ДС/Т/5
Тема 7. The complex sentence. Functional classification of subordinate clauses. The complex sentence with a subject clause. The complex sentence with a predicative clause. The complex sentence with an object clause. The complex sentence with an attributive clause.	22	2	2	18		ДС/Т/5
Тема 8. The complex sentence with an adverbial clause. Adverbial clauses of time. Adverbial clauses of place. Adverbial clauses of manner. Adverbial clauses of comparison. Adverbial clauses of condition. Adverbial clauses of concession. Adverbial clauses of purpose. Adverbial clauses of cause. Adverbial clauses of result.	32	2	2	26		ДС/Т/5
Тема 9. Pseudo-complex sentences. Appended clause. The compound-complex sentences. The parenthetical clauses.	7	1	1	4	2	ДС/Т/5
Тема 10. Composite sentence analysis.	16	2	2	10	2	ДС/5
Разом за модулем 2	80	8	8	60	4	25
Самостійна робота						ІРС / 20
Модульна контрольна робота 1						КР / 15

Модульна контрольна робота 2						КР / 15
Всього годин:	150	16	14	110	10	100

* Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІРС – індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, тощо.

Таблиця 2а (Заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекцій	Практ.	Самост. робота	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Classification of simple sentences	9		1	6	2	ДС/Т/5
Тема 2. Parts of the simple sentence. The principal parts of the sentence. The Subject. The Predicate. Subject-predicate concord.	19	1		16	2	ДС/Т/5
Тема 3. Parts of the simple sentence. The secondary parts of the sentence. The object. The attribute. The apposition. The adverbial modifier.	17	1		14	2	ДС/Т/5
Тема 4. The detached secondary parts of the sentence. Independent elements. Homogeneous parts. Word order. Inversion.	10			8	2	ДС/Т/5
Тема 5. Simple sentence analysis.	14	1	1	10	2	ДС/5
Разом за модулем 1	69	3	2	54	10	25
Тема 6. The compound sentence.	5			4	1	ДС/Т/5
Тема 7. The complex sentence. Functional classification of subordinate clauses. The complex sentence with a subject clause. The complex sentence with a predicative clause. The complex sentence with an object clause. The complex sentence with an attributive clause.	24	1	1	20	2	ДС/Т/5

Тема 8. The complex sentence with an adverbial clause. Adverbial clauses of time. Adverbial clauses of place. Adverbial clauses of manner. Adverbial clauses of comparison. Adverbial clauses of condition. Adverbial clauses of concession. Adverbial clauses of purpose. Adverbial clauses of cause. Adverbial clauses of result.	29	1		26	2	ДС/Т/5
Тема 9. Pseudo-complex sentences. Appended clause. The compound-complex sentences. The parenthetical clauses.	7			6	1	ДС/Т/5
Тема 10. Composite sentence analysis.	16	1	1	12	2	ДС/5
Разом за модулем 2	81	3	2	68	8	25
Самостійна робота						ІРС / 20
Модульна контрольна робота 1						КР / 15
Модульна контрольна робота 2						КР / 15
Всього годин:	150	6	4	122	18	100

* Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІРС – індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 3

Тема	Кількість годин		Завдання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	
Тема 1. Classification of simple sentences	4	6	To read the information about the types of sentences according to the purpose of utterance and according to the structure. To do ex. 1-4, p.5
Тема 2. Parts of the simple sentence. The principal parts of the sentence. The Subject. The Predicate. Subject-predicate concord.	14	16	To read the information about the ways of expressing the subject and the predicate. To note the main rules of subject-predicate agreement. To do ex. 1-4, p.8; ex. 1-4, p.13; ex. 1-4, p.18.

Tema 3. Parts of the simple sentence. The secondary parts of the sentence. The object. The attribute. The apposition. The adverbial modifier.	14	14	To read the information about the ways of expressing the object, the kinds of objects, the attribute, the adverbial modifier, the types of adverbial modifier. To do ex. 1-3, p.25; ex. 1-4, p.27; ex. 1-5, p.33-34.
Tema 4. The detached secondary parts of the sentence. Independent elements. Homogeneous parts. Word order. Inversion.	8	8	To read the information about the detached secondary parts of the sentence, independent elements, homogeneous parts, word order, inversion. To do ex. 1-4, p.37; ex. 1-4, p.40.
Tema 5. Simple sentence analysis.	10	10	To do ex. 1-3, p.43; To make an analysis of 10 simple sentences of different types (from original texts).
Tema 6. The compound sentence.	2	4	To read the information about the compound sentence. To do ex. 1-3, p.46.
Tema 7. The complex sentence. Functional classification of subordinate clauses. The complex sentence with a subject clause. The complex sentence with a predicative clause. The complex sentence with an object clause. The complex sentence with an attributive clause.	18	20	To read the information about the complex sentence, functional classification of subordinate clauses, the complex sentence with a subject clause, a predicative clause, an object clause. The complex sentence with an attributive clause. To do ex. 1-4, p.52.
Tema 8. The complex sentence with an adverbial clause. Adverbial clauses of time. Adverbial clauses of place. Adverbial clauses of manner. Adverbial clauses of comparison. Adverbial clauses of condition. Adverbial clauses of concession. Adverbial clauses of purpose. Adverbial clauses of cause. Adverbial clauses of result.	26	26	To read the information about the complex sentence with an adverbial clauses of time, of place, of manner, of comparison, of condition, of concession, of purpose, of cause, of result. To do ex. 1-11, p.53-55.
Tema 9. Pseudo-complex sentences. Appended clause. The compound-complex sentences. The parenthetical clauses.	4	6	To read the information about pseudo-complex sentences, the appended clause, the compound-complex sentences, the parenthetical clauses. To do ex. 1-3, p.57; ex. 1-3, p.60.

Тема 10. Composite sentence analysis.	10	12	To do ex. 1-3, p.63. To make an analysis of 10 compound and complex sentences of different types.
Разом:	110	122	

6. Політика оцінювання

Вивчення курсу «Синтаксис простого і складного речення» закінчується заліком. Оцінка за залік – **від 0 до 100 балів** – виставляється за результатами виконання всіх видів навчальної діяльності, передбаченої цим силабусом: аудиторної роботи (**50 балів**), позааудиторної самостійної роботи (**20 балів**), виконання модульних контрольних робіт (**30 балів**).

Залік зараховується за умови, якщо здобувач освіти отримав **не менше 60 балів**. Оцінка оголошується в день заліку згідно з розкладом заліково-екзаменаційної сесії, затвердженої деканом факультету іноземної філології. Якщо отриманий підсумковий бал є **59 і нижче**, або, якщо здобувач освіти бажає покращити свій підсумковий бал, він **складає залік** (друга відомість). При цьому весь **попередній результат анулюється**.

Критерії оцінювання знань здобувача вищої освіти на практичних заняттях

Таблиця 4

Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача
5	Здобувач має системні, глибокі знання синтаксису, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками. Здобувач вільно володіє граматичною термінологією, грамотно ілюструє відповідь прикладами, бере активну участь у дискусіях.
4	Знання здобувача є достатньо ґрунтовними, він правильно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, вміє аналізувати, встановлювати зв'язки між явищами, робити висновки, вільно володіє граматичною термінологією, бере активну участь під час дискусій (допускаються незначні помилки в мовленні або у використанні граматичного матеріалу). Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.

3	Здобувач демонструє посередні знання основних положень навчального матеріалу. Відповідь у цілому задовільна. Здобувач здатний аналізувати, порівнювати, робити висновки, наводити окремі приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях. Здобувач демонструє володіння невеликою кількістю граматичних термінів, виявляє посередню участь у дискусіях, нечітке формулювання відповіді.
0-2	Здобувач демонструє низький рівень знань граматичного матеріалу, здатний частково відтворити теоретичний матеріал відповідно до тексту підручника, повторити за зразком певну операцію. Здобувач демонструє невірні усні відповіді на аудиторних заняттях, невиконання самостійної роботи, або виконання зі значними помилками, відсутність знань граматичної термінології, відсутність участі в дискусіях, невміння сформулювати відповідь.

Самостійна робота (20б.). Завдання для самостійної роботи:

- 1) виконати 65 вправ (по 0,23б) – 15 балів
- 2) зробити аналіз 2 простих речень – 2 бала
- 3) зробити аналіз 3 складних речень – 3 бала

Сумарна кількість балів поточного і підсумкового контролю, яку здобувач може отримати при засвоєнні даного освітнього компонента за **100-бальною шкалою**, визначає його підсумкову оцінку, яка відповідає: **зараховано, незараховано.**

Політика викладача щодо здобувача вищої освіти. Відвідування занять є обов'язковим. Якщо здобувач не може бути присутнім на практичних заняттях, він має можливість працювати за індивідуальним планом.

Якщо здобувач вищої освіти пропустив заняття (**з поважної причини або з відома викладача**) йому дозволено відпрацювати необхідний матеріал за попередньою домовленістю з викладачем. Зокрема, у разі відсутності з поважної причини на практичному занятті здобувач представляє опрацьовану тему у вигляді конспекта, або виконаних вправ. Знання здобувача оцінюють за результатами усного опитування по темі.

Якщо здобувач вищої освіти з поважної причини не виконав необхідні завдання (самостійну роботу) вчасно, йому дозволено доопрацювати певний матеріал та доздати його викладачу.

Якщо здобувач хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, пропонується виконання додаткових вправ по вивчених темах.

Відсутність здобувача освіти на під час проведення поточного контролю (дискусії, написання модульних контрольних робіт) оцінюється у "0" балів. Повторне складання можливе за умови відсутності з поважної причини відповідно до графіка консультацій, затвердженого кафедрою практики англійської мови та кафедрою англійської філології.

Якщо здобувач із поважної причини має заборгованість за змістовий модуль, він / вона повинен ліквідувати її у позааудиторний час до початку роботи над наступним модулем. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ОК, з метою підвищення оцінки за змістовий модуль не дозволяється.

Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та / або інформальній освіті.

Визнання результатів навчання, які здобувачі освіти отримали у формальній, неформальній (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування тощо) та/або інформальній (самоорганізована освіта, самоосвіта) освіті, регулюється Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки і рішенням науково-методичної комісії факультету іноземної філології (протокол № 7 від 03.02.2022 р.).

При цьому здобувач у встановлені терміни подає заяву на ім'я проректората долучає усі необхідні документи до розгляду. Матеріали розглядаються на засіданні Предметної комісії, створеної розпорядженням декана факультету відповідно до схвальної резолюції проректора з навчальної роботи та рекрутації з урахуванням Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки.

Політика щодо академічної мобільності. Невід'ємною частиною вивчення іноземної мови та становлення кваліфікованого випускника вважаємо академічну мобільність, яка регулюється відповідним Положенням про реалізацію права на академічну мобільність ВНУ імені Лесі Українки.

Політика щодо академічної доброчесності.

Під час вивчення ОК «Синтаксис англійського простого і складного речення» здобувачі вищої освіти повинні керуватися принципами академічної доброчесності (детально за покликанням: Кодекс академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.) та виконувати передбачені програмою завдання (вправи, графічне представлення синтаксичного аналізу речення) самостійно. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Якщо виявлено 25% і вище плагіату у письмових завданнях (модульних контрольних роботах) під час поточного контролю, викладач повертає роботу здобувачу з можливістю повторного виконання. Викладач здійснює перевірку на плагіат за допомогою програмного забезпечення у вільному доступі.

За умови виникнення конфліктних ситуацій, здобувач освіти та викладач керуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки, пункт 5 «Врегулювання конфліктів у навчальному процесі».

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Підготовка до практичних занять має бути вчасною. Якщо здобувач був відсутній на занятті з поважної причини (участь у конференції та конкурсах, академічна мобільність), він може здати матеріал викладачу в індивідуальному режимі (коли викладач має години консультації на кафедрі практики англійської мови) або на його електронну скриньку. Дедлайном до кожного пропущеного практичного заняття вважається надсилання виконаних завдань практичного заняття на електронну скриньку викладача до початку наступного практичного заняття або їх здавання на консультації викладачу.

7. Підсумковий контроль

Максимальна кількість балів за залік – **100**. Залік складається з письмової залікової роботи (**100 балів**).

Письмова залікова робота складається з чотирьох частин:

- 1) визначити тип речення / знайти певну функцію в простому або складному реченні (25 речень) – 25 балів;
- 2) визначити, чим виражена певна функція в реченні (15 речень) – 15 балів;
- 3) перекласти речення, використовуючи задану функцію простого речення або вказаний тип підрядного речення в складі складного речення (30 речень) – 30 балів;
- 4) зробити синтаксичний розбір двох речень (простого і складного) – 30 балів.

При оцінюванні синтаксичного розбору речення беруться до уваги наступні критерії:

- 1) правильний письмовий опис речення – 5 балів;
- 2) правильно визначені функції в реченні – 5 балів;
- 3) правильне графічне представлення аналізу речення – 5 балів.

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

8. Питання на залік

1. Classification of simple sentences.
2. Parts of the simple sentence. The principal parts of the sentence. The Subject. The Predicate.
3. Parts of the simple sentence. The principal parts of the sentence. Subject-predicate concord.
4. The secondary parts of the sentence. The object.
5. The secondary parts of the sentence. The attribute. The apposition.
6. The secondary parts of the sentence. The adverbial modifier.
7. The detached secondary parts of the sentence. Independent elements.
8. Homogeneous parts of the sentence.
9. Word order. Inversion.
10. The compound sentence.
11. The complex sentence. The complex sentence with a subject clause.
12. The complex sentence with a predicative clause.
13. The complex sentence with an object clause.
14. The complex sentence with an attributive clause.
15. The complex sentence with an adverbial clause. Adverbial clauses of time. Adverbial clauses of place. Adverbial clauses of manner.
16. The complex sentence with an adverbial clause. Adverbial clauses of comparison. Adverbial clauses of condition. Adverbial clauses of concession.
17. The complex sentence with an adverbial clause. Adverbial clauses of purpose. Adverbial clauses of cause. Adverbial clauses of result.
18. Pseudo-complex sentences. Appended clause.
19. The compound-complex sentences.
20. The parenthetical clauses.

9. Рекомендована література

1. Ольга Василенко, Леся Малімон, Алла Павлюк. English Syntax. Навчально-методична розробка для студентів факультетів іноземної філології. Луцьк, 2024. 67 с.
1. Барановська Т. В. Граматика англійської мови. Збірник вправ: Навч. посібник. Видання друге, виправлене та доповнене. Київ: ТОВ “ВП Логос“, 2005. 384 с.
2. Гороть Є. І. Синтаксис простого речення: навч. посіб. / Є. І. Гороть, О. В. Василенко, Т. М. Кухарук, Л. К. Малімон. Луцьк : РВВ „Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2004. 192 с.
3. Харитонов І. К. Теоретична граматики сучасної англійської мови : навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2008. 352 с.
4. Хоменко Е. Г. Граматика англійської мови: навч. посіб. К. : Знання-Прес, 2007. 606 с.
5. Черноватий Л. М. Практична граматики англійської мови з вправами : навч. посіб. для студентів вищих закладів освіти / Л. М. Черноватий, В. І. Карабан, І. Ю. Набокова, Є. І. Фролова, М. В. Рябих, О. В. Слюнін,

- С. Л. Пчеліна, С. Г. Мащенко, В. М. Зайда. Т. 1. Вінниця : Нова книга, 2005. 288 с.
6. Черноватий Л. М. Практична грамати́ка англійської мови з вправами: навч. посіб. для студентів вищих закладів освіти / Черноватий Л. М., Карабан В. І., Набокова І. Ю., Дмитренко В. О., Ребрій О. В., Мащенко С. Г. Том 2. Вінниця: Нова книга, 2005. 288 с.
 7. Шерік А. Д. Старко В. Ф. Англійські прийменники для українців. Луцьк, 2004. 88 с.
 8. Advanced English Practice. Oxford : Oxford University Press, 1996. 400 p.
 9. Biber D. Student Grammar of Spoken and Written English / D. Biber, S. Conrad, G. Leach. Longman : Pearson Education Limited, 2003. 487 p.
 10. Biber D. Longman Student Grammar of Spoken and Written English / D. Biber, S. Conrad, G. Leech. Longman : Pearson Education, 2003.
 11. Eastwood J. Oxford Practice Grammar: textbook. Oxford : Oxford University Press, 2001. 432 p.
 12. Evans. V. FCU Use of English: textbook. Newbury, 2000. 239 p.
 13. Fuchs M. Grammar Express / M. Fuchs, M. Bonner, K. Bourke. Pearson Limited, 2003. 418 p.
 14. Jones L. New Progress to First Certificate; workbook. Cambridge : Cambridge University Press, 2002. 208 p.
 15. Longman Dictionary of Contemporary English. Longman : Pearson Education Limited, 2003.
 16. Vince M. First Certificate Language Practice. Macmillan Publishes Limited, 2004. 336 p.